

Anketa e Buxhetit të Njësive Ekonomike Familjare, 2022

Tiranë, më 04 Tetor 2023: Në vitin 2022, shpenzimet mesatare mujore për konsum për një Njësi Ekonomike Familjare, e përbërë mesatarisht nga 3,7 persona, vlerësohen me 88.367 lekë, të cilat janë 4,5 % më të larta se në vitin 2021. Shpenzimet gjithsej për konsum janë rreth 67 miliardë lekë në muaj për 758.973 NjEF.

Në vitin 2022, grupi "Restorante dhe hotele" ka rezultuar me rritjen më të lartë të shpenzimeve mesatare mujore për konsum, me 37,5 %, krahasuar me vitin 2021, ndjekur nga grupet: "Transport" me një rritje prej 15,7 % dhe "Pije alkoolike dhe duhan" me rritje prej 14,0 %. Ndërsa grupi "Shëndet" ka rezultuar me ulje të shpenzimeve mesatare mujore për konsum, me 17,2 %.

Sipas strukturës së shpenzimeve mesatare mujore për konsum grupet kryesore janë (Tab.1):

- Grupi "Ushqime dhe pije joalkoolike", me një vlerë mesatare mujore të shpenzimeve prej 35.083 lekë, i cili zë një peshë prej 39,7 % në buxhetin familjar. Nëngrupet që zënë peshën më të madhe në shpenzimet për ushqim janë: "mish dhe nënprodukte" me 18,9 %, "bukë dhe drithëra" me 16,9 % ndjekur nga "qumësht me nënproduktet e tij dhe vezë" me 12,9 % .
- Grupi i shpenzimeve për banesën, me shpenzimet për energji elektrike, ujë, lëndë djegëse, qira të paguar dhe riparime të vogla, me një vlerë mesatare mujore të shpenzimeve prej 8.640 lekë, përbën 9,8 % të totalit të buxhetit familjar.
- Grupi "Restorante dhe hotele", me një vlerë mesatare mujore të shpenzimeve prej 6.448 lekë, zë 7,3 % të buxhetit gjithsej.

Tab.1 Struktura e shpenzimeve mesatare mujore për konsum të NjEF, 2021 - 2022

Grupet kryesore të konsumit	ABF 2021	ABF 2022
	%	%
Ushqim dhe pije jo-alkoolike	41,3	39,7
Pije alkoolike dhe duhan	3,8	4,2
Veshje dhe këpucë	4,6	5,0
Shpenzime për banesën, ujë, energji elektrike dhe qira e paguar	10,0	9,8
Mobilim, pajisje shtëpiake dhe mirëmbajtje e zakonshme e banesës	6,8	6,5
Shëndet	5,4	4,3
Transport	6,3	6,9
Komunikim	3,9	3,9
Argëtim dhe kulturë	2,8	2,7
Arsim	3,3	3,5
Restorante dhe hotele	5,5	7,3
Të tjera mallra dhe shërbime	6,2	6,3
Gjithsej	100,0	100,0

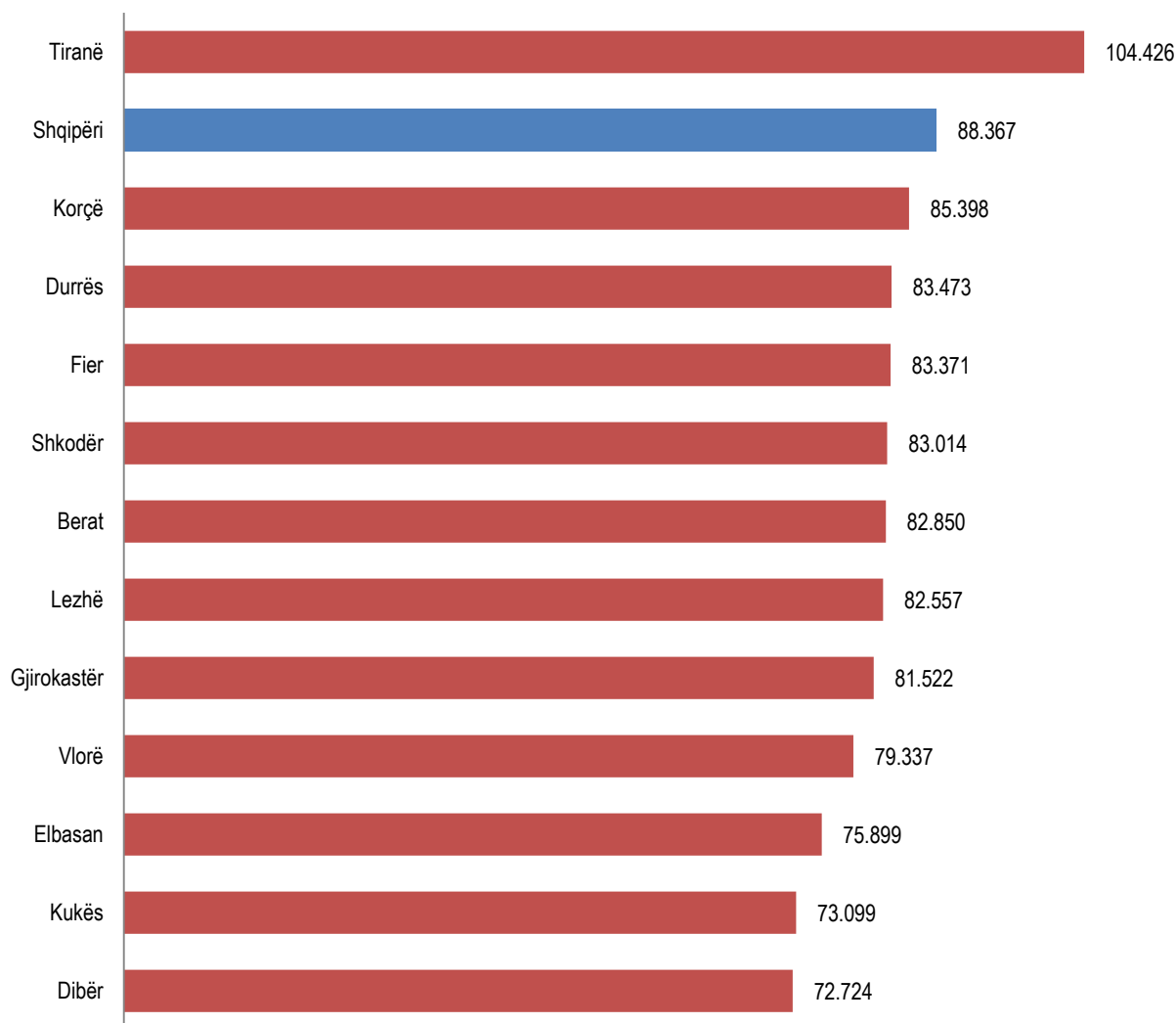
Rritja prej 37,5 % e shpenzimeve për grupin “Restorante dhe hotele” në vitin 2022 ka ardhur si rezultat i rritjes më të madhe të shpenzimeve për nëngrupet: “shërbime akomodimi në hotele/komplekse hotelesh brenda dhe jashtë vendit”, “qëndrime për një natë në hotele, komplekse hotelesh, fshatra turistike, kampingje jashtë vendit” si dhe “shpenzime ushqimi, pije dhe meze në menca (punëtorësh, studentë, etj)”. Rritje e cila është shoqëruar me rritjen e peshës së këtij grupi në strukturën e shpenzimeve mesatare mujore për konsum të NjEF.

Shpenzimet në grupin “Transport” kanë shënuar rritje prej 15,7 %, krahasuar me vitin 2021, rritje e cila ka ardhur si rezultat i rritjes së shpenzimeve për nëngrupet: “karburante”, ndjekur nga: “shpenzime për autobuz/mikrobuz shkolle” si dhe “shpenzime për bileta ditore, mujore ose sezonale për transportin lokal”. Peshën më të madhe brenda këtij grupi e përbëjnë “shpenzimet për karburante”, mbi 50 %.

Shpenzimet në grupin “Pije alkoolike dhe duhan” kanë shënuar një rritje prej 14,0 %, krahasuar me vitin e kaluar, rritje e cila ka ardhur si rezultat i rritjes së shpenzimeve për nëngrupin “duhan” me (16,1 %), ku dhe brenda grupit “duhani” zë një peshë prej 64,2 %.

Shpenzimet mesatare mujore për konsum sipas qarqeve, 2022

Në vitin 2022, qarku i Tiranës paraqet shpenzimet mesatare më të larta mujore për konsum. Një NjEF në qarkun e Tiranës shpenzon për konsum mesatarisht 104.426 lekë në muaj. Qarqet që paraqesin shpenzimet mesatare më të larta për konsum, pas qarkut të Tiranës, janë Korça me 85.398 lekë dhe Durrësi me 83.473 lekë në muaj për NjEF. Qarqet me nivel më të ulët të shpenzimeve mesatare mujore për konsum janë qarku i Dibrës me 72.724 dhe i Kukësit me 73.099 lekë në muaj për NjEF.

Fig.1 Shpenzimet mesatare mujore për konsum të NjEF sipas qarqeve, 2022**Shpërndarja e shpenzimeve mesatare të konsumit sipas tipit të NjEF, 2022**

Niveli dhe struktura e shpenzimeve për konsum ndryshojnë në varësi të madhësisë dhe përbërjes së NjEF që ndikojnë në mënyrën e shpërndarjes së buxhetit të disponueshëm. Në vitin 2022, në NjEF-të e përbëra nga dy të rritur pa fëmijë, grupi “Ushqim dhe pije jo-alkoolike” zë peshën më të madhe prej 43,4 %, krahasuar me tipet e tjera. Pesha më e lartë për shpenzimet për grupin “Transport” është regjistruar në strukturën e buxhetit të NjEF-ve të përbëra nga tri ose më shumë të rritur me dhe pa fëmijë, 7,6 %. Në NjEF-të e përbëra nga tri ose më shumë të rritur pa fëmijë në varësi pesha që zënë shpenzimet për “Arsim” është më e lartë krahasuar me tipet e tjera. Në NjEF në përbërjet e të cilave ka fëmijë janë shënuar peshat më të larta për grupin “Veshje dhe këpucë”.

Tab. 2 Shpërndarja e shpenzimeve të konsumit sipas tipit të NJEF në %, 2022

Grupet kryesore të konsumit	Tipi i Njesisë Ekonomike Familjare						Gjithsej
	Person i vetëm	Person i vetëm me fëmijë në varësi	Dy të rritur pa fëmijë	Dy të rritur me fëmijë	Tri ose më shumë të rritur pa fëmijë	Tri ose më shumë të rritur me fëmijë	
Ushqim dhe pije jo-alkoolike	42,9	39,6	43,4	38,1	37,8	40,0	39,7
Pije alkoolike dhe duhan	2,7	2,0	4,2	3,2	4,5	4,4	4,2
Veshje dhe këpucë	3,0	4,8	3,5	6,5	5,0	5,2	5,0
Shpenzime për banesën, ujë, energji elektrike, qira të paguar	15,7	14,0	11,2	10,3	8,8	9,1	9,8
Mobilim, pajisje shtëpiake dhe mirëmbajtje të zakonshme të banesës	7,3	7,0	7,5	6,8	5,9	6,2	6,5
Shëndet	5,2	2,9	6,6	2,3	3,9	4,1	4,3
Transport	2,3	2,7	5,2	7,1	7,6	7,6	6,9
Komunikim	4,5	3,6	4,1	3,9	4,0	3,7	3,9
Argëtim dhe kulturë	2,0	3,2	1,9	4,1	2,7	2,6	2,7
Arsim	1,4	4,6	0,5	2,4	5,5	3,9	3,5
Restorante dhe hotele	7,1	10,3	6,1	8,3	7,9	6,9	7,3
Të tjera mallra dhe shërbime	5,8	5,3	5,8	7,0	6,4	6,3	6,3
Gjithsej	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Metodologjia

Anketa e Buxhetit të Njësive Ekonomike Familjare është një vrojtim statistikor që kryhet pranë njësive ekonomike familjare (NjEF) dhe jep një panoramë të situatës socio-ekonomike të NjEF në Shqipëri. Rezultatet e kësaj ankete përdoren gjithashtu për përditësimin e Indeksit të Çmimeve të Konsumit dhe llogaritjen e Konsumit Final të NjEF si një agregat i rëndësishëm i PBB me metodën e shpenzimeve. Anketa e Buxhetit të NjEF-ve u krye për herë të parë në vitet 1999-2000 dhe ishte përfaqësuese vetëm për zonat urbane, për të vazhduar më pas në vitet 2006-2007, 2008-2009 dhe që nga viti 2014 e vazhdueshme. Nga viti 2006-2007 anketa është gjithëpërfshirëse për të gjithë territorin e Shqipërisë duke përfshirë zonat urbane dhe rurale si dhe me përfaqësim në nivel qarku.

Në vitin 2022, kampioni i anketës ishte 10.452 NjEF. Në përfundim të vrojtimit u intervistuan rreth 7.666 NjEF të shpërndara në mënyrë uniforme në të gjithë territorin e Shqipërisë, shkalla e përgjigjes së NjEF, e llogaritur si raport i numrit të NjEF që kanë plotësuar anketën ndaj numrit të NjEF të zgjedhura, shprehur në përqindje rezultoi 73,3 %.

Zgjedhja e kampionit bëhet sipas një procedure dy-hapëshe. Njësitë e hapit të parë (PSU) janë zonat e Censit të homogjenizuara, me probabilitet përpjesëtimor me madhësinë e zonës së Censit. Në hapin e dytë, brenda secilës prej zonave të zgjedhura në hapin e parë, zgjidhen sipas metodës së zgjedhjes sistematike me probabilitet të barabartë një numër fiks prej 12 NjEF. Zgjedhja në të dyja hapat është bërë në mënyrë të rastësishme duke siguruar një përfaqësim edhe në nivel qarku. Totali i NjEF të kampionuara u nda në 4 nënkampione tre-mujore të cilët u shpërndanë gjeografikisht në mënyrë homogjene gjatë gjithë vitit, për të bërë të mundur pasqyrimin e ndryshimeve stinore. Si rrjedhim, janë anketuar çdo muaj rreth 872 NjEF të shpërndara njëtrajtësisht në të gjitha zonat e zgjedhura, për të siguruar përfaqësimin e çdo zone në të gjithë muajt e vitit.

Mbledhja e të dhënave bazohet në dy mënyra të ndryshme të mbledhjes së informacionit:

- Plotësimi i një ditari nga ana e NjEF ku regjistrohen shpenzimet për blerje produktesh/shërbimesh të konsumit të gjerë si dhe, sa herë që plotësohen kushtet, plotësimi i një ditari të veçantë për autokonsum ku familja regjistron vetëm produktet e prodhuara dhe të konsumuara gjatë ditëve të referencës, vlerësuar me çmimin që do të kishte paguar për t'i blerë në dyqanin më të afërt;
- Kryerja e një interviste direkte nga anketuesit nëpërmjet një pyetësi ku përfshihen pyetje mbi shpenzimet me vlerë më të madhe dhe me frekuencë blerjeje më të rrallë, të grupuara dhe të ndara sipas temave të veçanta, Në të njëjtin pyetësor janë përfshirë edhe pyetjet mbi të dhënat socio-demografike të anëtarëve të NjEF që do të shërbejnë gjatë analizës së buxhetit familjar sipas tipologjive të NjEF;

- Periudha e referencës së mbledhjes së të dhënave për studimin e vitit 2022 ku ditari dhe fletorja e vetë-konsumit mbledh të dhëna me periudhë reference 1 javë për të gjithë kampionin.

Përkufizime:

Shpenzimet për konsum të NjEF përfshijnë çdo lloj blerjeje produktesh dhe shërbimesh për të plotësuar nevojat individuale të NjEF dhe individëve me përjashtim të blerjeve për pajisje afatgjatë, investimeve kapitale, parave për të tretët dhe qirasë së imputuar.

Grupet kryesore të konsumit janë përcaktuar sipas Klasifikimit të Konsumit Individual sipas Qëllimit (COICOP), 2012.

Periudha e referencës është kohëzgjatja së cilës i referohet një çështje e caktuar informacioni, Anketa përdor periudha të ndryshme reference në varësi të tipit të informacionit që duhet marrë dhe objektivave të secilës çështje për t'u analizuar.

Një njësi ekonomike familjare (NjEF) i referohet një grupi personash ose një personi me lidhje gjaku ose jo të cilët banojnë së bashku në një banesë dhe që ndajnë një ekonomi pjesërisht ose plotësisht të përbashkët.

Kryefamiljari është një person, që përcaktohet si i tillë për qëllimet e anketës (person që është pronar i banesës ose person i identifikuar si i tillë nga anëtarët e tjerë të NjEF). Nëse anëtarët e NjEF nuk e përcaktojnë vetë këtë person, normalisht do të jetë personi që kontribuon më shumë në të ardhurat totale të NjEF.

Fëmijë është konsideruar çdo individ nën moshën 18 vjeç.

Aneksi 1 - Klasifikimi i Konsumit Individual sipas Qëllimit (COICOP)

Klasifikimi i Konsumit Individual sipas Qëllimit (COICOP)	
KATEGORITË	Disa detaje përsa i perket zërave në çdo kategori të cilat shërbejnë vetëm për konsum familjar.
1 - USHQIME DHE PIJE JO-ALKOOLIKE	Produktet ushqimore të klasifikuara këtu janë ato të blera dhe të prodhuara për konsum në shtëpi. Grurë, Misër, Oriz, Miell dhe nënprodukte të tij, Bukë, Mish, Peshk, Produkte të tjera deti, Vaj, Fruta, Perime, Qumësht, Djathë, Gjalp, Gjizë, Vezë, ujë mineral dhe me gaz, lengje frutash, Kafe, Caj, Mjalt, Produkte Sheqeri, Te gjitha produktet e kesaj kategorie te prodhuara nga vete familja et.
2 - PIJE ALKOOLIKE DHE DUHAN	Pijet alkooolike të klasifikuara këtu janë ato që zakonisht blihen për konsum në shtëpi. Verë, Birrë, Raki, Ëhisky, Të gjitha llojet e Likernave, Uzo dhe pije të tjera gjallëruese Duhan, Cigare, Puro, Letër cigare, Filtër etj.
3 - VESHJE DHE KËPUCË	Në këtë zë përfshihen veshje, këpucë, të reja apo të përdorura, materiale për veshje, dhe riparimi i tyre, etj. Veshje për burra, gra, fëmijë (3 deri 13 vjeç) dhe foshnja (0 deri 2 vjeç), qofshin të gatshme ose të bëra me porosi, në të gjitha materialet (përfshirë lëkure, gëzof, plastike dhe gome), të përditëshme, për sporte ose për punë: pardesy, mantele shiu, bluza, xhupa, xhaketa, pantallona, kostume, fustane, funde, etj, Këmisha, bluza, pulovra, bluza pas trupit, pantallona të shkurtra, roba banje, tuta, kostume vrapimi, geta ,etj, Jelek, të brendëshme, çorape, streçe, geta, sutiena, funde me palë, të brendëshme me tantellë, fustane nate, breza, korse, çorape të thurura, etj, Bizhama , bluza nate, robdishane, kostume banje, xhaketa për shtëpi, etj, Veshje për fëmijë dhe çorape të thurura për fëmijë.
4 - STREHIMI, UJI, ENERGJIA ELEKTRIKE DHE LËNDE TË TJERA DJEGËSE	Në këtë zë përfshihen: Qiraja e paguar (si shpenzim i kryer efektivisht për marrjen e ambienteve të banimit me qira nga ana e NJEF), mirëmbajtja dhe riparimi i banesës, materiale për riparim, pagesa për energji elektrike: ujë, gaz, hecje plerash, dhe të gjitha pagesat që kanë lidhje me banesën e familjes etj.
5 - MOBILJE, PAJISJE PËR SHTËPINË DHE MIRËMBAJTJA E ZAKONSHME E SHTËPISË	Në këtë zë përfshihen: Krevate, sofa, divane, tavolina, karrige, bufë, komo dhe rafte librash, pajisjet e ndriçimit si abazhurë tavanesh, llampa standart, në formë globesh, dhe abazhurë komodinash , të gjitha llojet e tekstilëve për shtëpi, pajisje elektroshtëpiake, pajisje dhe vegla për kopshtin, tapete, riparimi i tyre, pagesa për kopshtar, guzhiniere, dado etj.
6 - SHËNDETI	Ky grup mbulon ilaçet, protezat, makineritë dhe pajisjet mjekësore si dhe produkte të tjera të lidhura me mjekimin të blera nga individët, me dhe pa recetë, zakonisht nga furnizuesit e ilaçeve, aparatura dhe pajisje terapeutike, të gjitha llojet e shërbimeve mjekësore përfshirë dhe ato ambulatorie etj.
7 - TRANSPORTI	Të gjitha llojet e makinave, të reja dhe të përdorura, taxi, Bileta avionësh, të gjitha llojet e biletave Naftë, Gas, Pjesë këmbimi dhe riparime, Garazhde, etj.
8 - KOMUNIKIMI	Shërbime postare, të gjitha llojet e shërbimeve për komunikim, telefona, celularë, fax, internet etj.
9 - ARGËTIMI DHE KULTURA	Në këtë zë përfshihen të gjitha llojet e pajisjeve audio-vizuale, Aparatë marje, regjistrimi dhe riprodhimi të tingujve dhe filmave, Pajisjet e përpunimit të informacionit, Pajisje fotografike dhe kinematografike dhe instrumente optike, Të mira afatgjata për argëtim në ambientet e jashtme, Pajisjet kryesore për lojra dhe sport, Bileta, lojra fati , riparimi dhe mirëmbajtja e tyre etj.
10 - ARSIMI	Kjo ndarje përfshin vetëm shërbimin e arsimit. Klasifikimi i shërbimeve të arsimit bazohet në kategoritë sipas niveleve të Klasifikimit Standart Ndërkombëtar të Arsimit (ISCED) të Organizatës së Kombeve të Bashkuara për Arsimin, Shkencën dhe Kulturën (UNESCO). Përfshihen: Arsimit parashkollor dhe fillor, Arsimit 8/9 vjeçar dhe i mesëm, Arsimit parauniversitar, Arsimit i lartë, Arsimit i papërcaktuar në nivele (Kurse arsimit).
11 - RESTORANTE DHE HOTELE	Në këtë zë përfshihen: Restorante, bare dhe të tjera si këto, Shërbimet e akomodimit, menca, etj, Përfshihen: shërbime të shpërndarjes së produkteve ushqimore (ushqime, meze, pije dhe pije freskuese) të ofruara nga restorantet, kafenetë, bufetë, baret, etj, Hotele, motele, hane dhe shërbime të ngjashme akomodimi, Qendra pushimesh, vende për kamping, bujtina për të rinjtë dhe shërbime të ngjashme akomodimi, Shërbimet e akomodimit të institucioneve të tjera.
12 – TË MIRA DHE SHËRBIME TË NDRYSHME	Në këtë zë përfshihen: Sallone bukurie dhe institucione të kujdesit personal, Pajisje elektrike dhe jo-elektrike për kujdes personal, riparimi i pajisjeve për kujdes personal, Sendë personale, Përkrahja sociale, Sigurimi, Shërbime financiare të specifikuar, Shërbime të tjera të paspecifikuara etj.